

عنوان مقاله:

بازآفرینی مفهوم محله در شهرهای ایرانی- اسلامی برپایه اصول نوشهرگرایی

محل انتشار:

فصلنامه مطالعات شهری، دوره 2، شماره 8 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

غلامرضا لطیفی - عضو هیات علمی دانشگاه علامه طباطبائی

ندا صفری چابک - دانشگاه علامه طباطبائی

خلاصه مقاله:

در شهرهای سنتی، نواحی مسکونی به محله های مختلف تقسیم می شدند و افراد با علایق مشابه در محله های خود برای تامین راحتی، حمایت و امنیت بیشتر گرد هم می آمدند. در دوران معاصر، با رواج یافتن اقدامات شهرسازی جدید، محلات تازه تاسیس شهری با بی توجهی به ماهیت محلات سنتی و تسلط ماشین بر انسان مفهومی کاملاً غریب و بی معنا پیدا کرده اند و تنها در حد یک واحد تقسیمات شهری بکار گرفته می شوند. از طرفی با توجه به اینکه محلات شهرهای اسلامی، روزگاری محل تبلور پویایی اجتماعی و اقتصادی در حیات شهری بوده اند و اکنون به سبب عدم معاصر سازی کالبد و فعالیتهای موجود، با آسیب های متعددی روبرو شده اند؛ نیاز به بازآفرینی مفهوم محله امری ضروری تلقی می گردد. به همین دلیل بکارگیری اندیشه های مکتب اصفهان به عنوان نماد شهرسازی بومی از یک سو و اصول نوشهرگرایی به عنوان نمادی از نظریه های معاصر از سویی دیگر می تواند در راستای اهداف توسعه ی پایدار همبستگی محله ای گذشته را به محلات امروزی بازگردانده و درعین حال پاسخگوی نیازهای کنونی ساکنین باشد. پژوهش حاضر به دنبال معاصر سازی و بازآفرینی ارزش های گذشته محلات شهری در پاسخ به عدم کارایی کاربری ها و زیرساختهای توسعه های جدید شهری است تا بتواند به اهداف مورد نظر یعنی احیاء ساختار کالبدی، تقویت هویت فضایی- کالبدی و جذب ساکنین دست یابد این امر بدون باززنده سازی کالبدی و عملکردی محله محقق نخواهد شد. به همین منظور، برای بهره بردن از نتایج تحقیقات جهانی و داخلی، با روش اسنادی به جمع آوری اطلاعات اولیه پرداخته و از طریق مشاهده و استفاده از منابع کتابخانه ای مولفه های مهم و اصلی تشکیل دهنده ی محله در شهر ایرانی- اسلامی و تئوری های معاصر به لحاظ کالبدی شناسایی شده و در نهایت با توجه به همسو بودن اصول و قواعد دو جریان نوشهرگرایی و مکتب اصفهان و تمایز های اندک آنها، می توان به محله ای دست یافت که با باززنده سازی ارزش های گذشته، هویت ایرانی- اسلامی خود را حفظ کرده و در عین حال ویژگی های محلات معاصر، متناسب با نیازهای ساکنین را در خود جای دهد. معیارهایی همچون پیوستگی فضایی، تنوع فضایی، سلسله مراتب و محله محوری از مواردی است که می تواند محله ای با هویت ایرانی- اسلامی را به تصویر کشیده و بر پایه نوشهرگرایی مواردی نظیر: سرزندگی، ایمنی، حس تعلق، نظارت ناخودآگاه و امنیت نیز در محلات فراهم گردد. در شهرهای سنتی، نواحی مسکونی به محله های مختلف تقسیم می شدند و افراد با علایق مشابه در محله های خود برای تامین راحتی، حمایت و امنیت بیشتر گرد هم می آمدند. در دوران معاصر، با رواج یافتن اقدامات شهرسازی جدید، محلات تازه تاسیس شهری با بی توجهی به ماهیت محلات سنتی و تسلط ماشین بر انسان مفهومی کاملاً غریب و بی معنا پیدا کرده اند و تنها در حد یک واحد تقسیمات شهری بکار گرفته می شوند. از طرفی با توجه به اینکه محلات شهرهای اسلامی، روزگاری محل تبلور پویایی اجتماعی و اقتصادی در حیات شهری بوده اند و اکنون به سبب عدم معاصر سازی کالبد و فعالیتهای موجود، با آسیب های متعددی روبرو شده اند؛ ...

کلمات کلیدی:

"بازآفرینی"، "محله"، "شهر ایرانی- اسلامی"، "نوشهرگرایی"، "مکتب اصفهان"

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1370192>

